

Östergötlands Hembygdsblad

ÖSTERGÖTLANDS HEMBYGDSBLAD

Utkommer med fyra nummer per år och ges ut av Östergötlands Hembygdsförbund, till vilket 97 föreningar med ca 20 000 medlemmar är anslutna.

Ansvarig utgivare

Denny Lawrot (förbundsordförande)
Sankta Marias Väg 252, 612 93 Finspång
Tel: 0122-201 88, mobil: 0708-12 06 00
denny.lawrot@centerpartiet.se

Prenumeration

100: -/år. Insättes på bankgiro 475 – 9700 eller plusgirokonto 89 881–7

Annonsspriser

1/1 sida 1200:-
1/2 sida 600:-
1/4 sida 400:-

Utkommer

omkring 15/3, 15/6, 15/9, 15/12

Manusstopp

15/2, 15/5, 15/8, 15/11

Välkommen med bidrag, annonser och foton.
Materialet skickas till kansliet. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera texter och bilder.

Östergötlands Hembygdsförbunds Kansli

Tellbovägen 14, 585 64 Linghem
Tel: 076-103 11 39
ostergotland@hembygd.se
www.hembygd.se/ostergotland

Omslagsbild

Gråsiska i sångartagen
Foto: Johan Björner

Tryck

Mjölby Tryckeri
Upplaga 1 100 ex
ISSN 1102-5557

INNEHÅLL:

Ordföranden har ordet	sid 3
Idéutbyten i kreativ konstmiljö	4
Höstkongress i Tryserum	6-7
I färg-TV:ns barndom	9
Regionförbundet Östsam blir Region Östergötland	9
Rystad-Östra Harg Hbf fyllde 5 år	10
Till minne av Bengt Dolfén	10

**Boka in redan nu för Hembygdsförbundets
Januarikonferens i Linköping lör 31 jan 2015!
Program & inbjudan kommer snart.**

ÖSTERGÖTLANDS
HEMBYGDSFÖRBUND

Hackspettens julbord
Foto: Sture Eskilsson

Ordföranden har ordet

Så har ytterligare ett år passerat. Vart tog det vägen?

Vi som skulle utträtta så mycket. Men lite har vi väl ändå hunnit med. Jag är övertygad om att Hembygdsrörelsen under året flyttat fram sina positioner. Riksstämman och på det sätt vi genomförde den har uppmärksammats. Men det stora arbetet gör ni ute i föreningarna.

Insamlingen av statistik vad gäller Hembygdsrörelsens insatser för kulturarvet väcker respekt. Var helst jag har haft tillfälle att redovisa resultatet märker jag att det också väcker förvåning. Riksförbundet har försökt att sprida kunskapen om omfattningen av vårt kulturarbete via pressmeddelande. Utdelningen av den satsningen har varit klen i Östergötland. Vi får hjälpas åt att lyfta den diskussionen så fort vi har tillfälle. Den statistiskt säkerställda tid varje hembygdsförening lägger ner i ideellt arbete är 1930 timmar. Omräknat till 180 kronor per timme blir det i redan pengar 347 400 kronor. Vi är 97 föreningar i länet som tillsammans bidrar till kulturarvet med över 33 miljoner.

Vad har vi då framför oss? Jo, vi måste fortsätta bygga nätverk. Att synas i många sammanhang är ett sätt att hitta kontakter. Vi måste komma tillbaka till ett bemannat kansli antingen i egen regi, eller varför inte tillsammans med någon "likasinnad". Har ni några idéer är ni välkomna att ventilerat frågan.

Förväntningarna på alla aktörer inom kulturområdet är att detta ska bidra till en ökad turism. Besöksnäringen är den snabbast växande ekonomin. Det är ju dock inte för att äta och bo som turisterna kommer till Östergötland. Till största delen är det kulturen som drar. Antingen i form av teater eller i musik men ofta är det kulturarvet och dess pärlor som lockar. Östergötlands museum har tagit fasta på detta, och har inventerat gömda och glömda platser i Östergötland vilka kommer att presenteras i en broschyr.

Vid en ordförandekonferens i Marstrand i oktober presenterade hembygdsförbundet i Skåne ett arbete man genomfört tillsammans med hembygdsföreningarna. Eller snarare så har man skapat förutsättningar för föreningarna att bygga/paketera färdiga resmål. Ett mycket intressant arbete som ligger väl i linje med samhällets förväntningar på oss. Turistkartan som vi redan tagit fram är ju också en produkt som passar in i dessa förväntningar. Finns den i turistbyrån på din ort? Om inte har vi fortfarande en upplaga i Linghem. Mer om detta vid vår Januarikonferens på Östergötlands museum den 31 januari.

Till dess... En riktigt God Jul och ett gott nytt hembygdsår!

Denny Lawrot

Frysskadornas tid är snart här

De allra flesta frysskador inträffar av förklarliga skäl vintertid. Ett viktigt sätt att förebygga detta är att ha fullgod underhållsvärme som klarar av om det kommer en köldknäpp. Från och med årsskiftet så skärper försäkringsbolaget detta ytterligare då man skriver in i säkerhetsföreskrifterna att inomhustemperaturen ska vara minst 15 grader för att förebygga frysning. Att ha en anordning som lärmar föreningens funktionärer om uppvärmningen slutar fungera eller inomhustemperaturen sjunker kan vara ett komplement till regelbunden tillsyn.

En del hembygdsgrändar kallställs helt vintertid, men då är det viktigt att se till att vattensystemet stängs av och töms samt behållare där vatten finns kvar anti-frysbehandlas med exempelvis glykol.

Om vattenledningarna ändå skulle frysa sönder, eller om det blir ett läckage på vattenledningen av någon annan anledning, begränsar det skadan om vattentillförseln till huset är avstängd när den är obemannad. Till en sådan installation kan föreningen få investeringsbidrag från Hembygdsförsäkringen, och efter installationen även säkerhetsrabatt och halverad självrisk på vissa vattenskador. Kontakta Försäkringskansliet om du vill ha mer information om detta.

HEMBYGDSFÖRSÄKRINGEN

Östra Långgatan 30a

432 41 VARBERG

Tel. 0200-22 00 55

hembygdsforsakringen@hembygd.se

www.hembygd.se

Idéutbyten i kreativ konstmiljö

En lätt regnig förmiddag tisdagen den 7 oktober hade sex representanter från Upplands, Västmanlands och Södermanlands hembygdsförbund bjudits in till Östergötlands Museum. Under förmiddagsfika välkomnades de av museichef Olof Hermelin och Östergötlands Hembygdsförbunds ordförande Denny Lawrot till årets Hembygd Öst-träff.

Hembygd Öst är ett nätverk bestående av sex regionala, närliggande hembygdsförbund: Västmanland, Gotland, Stockholm, Uppland, Södermanland och Östergötland. Nätverket har funnits sedan 1980-talet, låg i träda en period under 2000-talet men har de sista åren vaknat till liv på nytt. Värdskapet är vandrande och tanken med träffarna är att utbyta idéer, arbetsmetoder och erfarenheter över länsgränserna.

Kulturell upplevelse i toppklass

På träffarna finns också tid till insupande av kultur i toppklass. Utställningen "Under samma tak" är ett återkommande samarrangemang av Östgöta Konstförening, Skådebanan, Hemslöjden i Östergötland och museet. Den förevisades av museipedagog Caroline Morgansdotter Blomsten och avdelningschef Marietta Douglas. Av hundratals inskickade föremål, har en jury utsett det bästa som Östergötlands konstnärer och konsthantverkare skapat under de senaste två åren. Föremålen kommer att pryda salongen fram till 11 januari 2015. Detta är en helt öppen, färgsprakande blandning av det mesta i konstvåg, från akvarelltavlor till små papier-maché-modeller och meterlånga träskulpturer, och allt är dessutom till salu.

Konstupplevelse nr två för Hembygd Öst-gruppen var "Ola Billgren – En ny verklighet". En utställning om den svenske konstnären Ola Billgrens måleri från 1962-1976 vars tema är slående likt de vardagsrealistiska bilderna i dagens sociala medier. Målningarna har en detaljrikedom och en färgskala som Olof Hermelin anser vara i klass med de gamla holländska 1600-talsmästarna.

Caroline Morgansdotter Blomsten och Marietta Douglas förevisade utställningen "Under samma tak".

Förbundens olika verksamheter

Efter en välbehövlig lunch samlades nätverksdeltagarna till en sedvanlig runda om vad som är på gång hos respektive förbund. Jennie Fornedal är hembygdskonsulent

för Södermanlands Hembygdsförbund, med sina 67 föreningar. Hon beskrev en lätt kaotisk period av flytt för förbundets kansli in till nya lokaler hos läns museet. De har även nyligen sagt upp sin kanslist, vilket kommer innebära mer uppgiftsansvar hos styrelsen. Ett ständigt aktuellt ämne är stadsföreningarnas verksamhet, och det planeras en konferens enbart för dessa inom en snar framtid. Med hjälp av studieförbund ordnar de tillsammans med andra föreningar utbildning av förtroendevalda. De ger även ut årsboken Sörmlandsbygden.

Upplands Fornminnesförening och Hembygdsförbund representerades av Kerstin Forss och Ann-Mari Hagman. De berättade att man bantat antalet ledamöter i förbundsstyrelsen samt jobbat hårt med medlemsrekrytering och har nu 80 föreningar plus 680 enskilda under sitt tak. Man har ingen konsulent. Läns museet sköter medlemsregister och hembygdsföreningarna får konsultation av museets personal utan kostnad. Årligen arrangeras två heldagsresor till utvalda föreningar. Förbundet driver dessutom friluftsmuseet Kvekgården, som är en 1700-talsgård i Enköpings kommun och som donerades till dem redan 1948.

Kerstin Forss och Ann Österberg beskrev läget i sina respektive län.

Ann Österberg är hembygdskonsulent hos Västmanlands Hembygdsförbund- och fornminnesförening med sina 48 medlemsföreningar. De har ett kostnadsfritt utrymme hos läns museet samt ett 25-årigt avtal med Länsstyrelsen som ger dem uppemot 700 000 kr per år i bidrag. I styrelsen sitter även en arvoderad skattmästare som sköter om utbetalningar, skatter, löner, bokslut och gör budget tillsammans med konsulenten. De håller år-

liga områdesträffar med föreningarna på fem olika platser i länet, vilka även förbundets valberedning besöker i jakten på nya ledamöter. De håller kurser i föremålsgallring och skickar ut ett veckobrev till medlemmarna. Förbundet sitter också med i Länsstyrelsens partnerskap för landsbygdsbidrag och kan påverka inriktningen av dessa.

Denny Lawrot beskrev läget för Östergötlands Hembygdsförbund: man har landat efter sommaren och arbetet med Riksstämman, där den egna delen gick ihop ekonomiskt. Förbundet får inget bidrag från landstinget men 65 000 kr per år av regionförbundet Östsam. Inom kort kommer landsting och regionförbund integreras med varandra och det kan förhoppningsvis bli bättring på bidragsfronten. Förbundet har ett stabilt samarbete med Länsmuseet. Föreningarna har möjlighet att få en kostnadsfri konsultation per år från museets personal och kan vid vissa samarrangemang nyttja museets loka-

ler hyresfritt.

Detta fick avsluta eftermiddagen där det strilande regnet i Linköping hade ersatts av nedsinglande rödgula höstlöv i mängder.

Text och bild: Jesper Ström

Konstverk stora som små ryms på Östergötlands museum.

Välkommen till en ny studiesäsong!

Studieförbundet Vuxenskolan har i samarbete med Sveriges Hembygdsförbund valt ut några aktuella studiematerial. Vill du veta mera om dessa material eller få hjälp att skraddarsy en studiecirkel eller utbildning för just er, tveka inte att ta kontakt med SV Östergötland!

Hitta Historien

Studieplanen föreslår 3 – 5 träffar och tar upp de olika momenten forska, dokumentera och använda. Här finns också en genomgång av användbara källor.

Historiska kartor

Lantmäteriets kartskatt är nu tillgänglig för allmänheten. Studiematerialet underlättar för de som vill använda de historiska kartorna i sin hembygds- eller släktforskning.

Börja forska kring ditt hus och din bygd

Studieplan med diskussionsfrågor och övningar till boken med samma namn av Per Clementsson och Kjell Andersson.

Studieförbundet Vuxenskolan har en stor verksamhet kring släktforskning, som vi vill utveckla ytterligare och gärna i samarbete med hembygdsföreningarna. Vi vill gärna ha förslag på cirkelledare, som vi sedan erbjuder utbildning.

Kontakt: Lars-Olof Johansson, verksamhetsansvarig Natur & Kultur.

E-post: lars-olof.johansson@sv.se

Tel: 070-659 42 64, 0125-507 45

Tryserums Hembygdsgård är vackert belägen nedanför kyrkan.

Höstkonferens i Tryserum

Tryserum välkomnar höstkonferensens besökare med ljum septembersol och ett vackert landskap. De samlas i Ekbackens vandrarhem.

– Den här lokalen är ett missionshus från 1880. Huset byggdes om till ett vandrarhem på 1990-talet. Verksamheten drivs ideellt av några damer från bygden, säger Sven Bråkenhielm som är ordförande i Tryserums Hembygdsförening.

Han berättar att föreningen i år var med på Östgötadagarna för första gången.

– Karlarna slog vete, malde det till mjöl och bakade bröd. Vi hade även dans vid ett vägsål.

Han berättar också att hembygdsföreningen ordnar slättergille med sillmiddag under sommaren och har brasaftnar när det är höst.

Historiska smycken

När Östergötlands Hembygdsförbunds ordförande Deny Lawrot har informerat om aktuella frågor inom förbundet tar guldsmeden Mikael Karlsson över.

– När jag kom till Finspång tillverkade jag ett specifikt smycke i form av en kanon. Jag forskade efter fler smycken som var unika för Finspång och upptäckte gjutaren Karl Merten. Han flyttade från Tyskland till Finspång.

Mikael Karlsson säger att han har gjort kopior av Karl Mertens föremål.

– Jag använder en 3D-printer som bygger upp föremålet i plast lager för lager. Av detta kan jag sedan göra

gjutformar. Det har lett till att Östergötlands Museum har kontaktat mig för att fråga om jag kan scanna deras föremål.

Mikael Karlsson berättar att han lånar äldre föremål från Finspångshem.

– Jag scannar föremålen och bevarar dem därmed till eftervärlden. Det är en del av Finspångs industrihistoria.

Guldsmed Mikael Karlsson visade prov på sin smyckeskonst.

Magisk ring och mumie

– I Löfstad slott finns en ring som Axel von Fersen bar. Jag scannade den och gjorde en kopia av den med hjälp av en stenslipare. Originalringen sägs kunna skydda mot spöken. Om min kopia besitter samma krafter vill jag

låta vara osagt, säger Mikael Karlsson och ler. Han berättar om ett arbete som han gjorde åt Medelhavsmuseet i Stockholm.

– Där finns en mumie som har scannats skikt för skikt. Under lindorna finns ett smycke. Jag kunde återskapa det med hjälp av scannertekniken utan att behöva ta bort smycket från mumien, säger Mikael Karlsson med eftertryck.

PR-plan

Olov Norin från Sveriges Hembygdsförbund har kommit till Tryserum för att berätta om deras nya PR-plan.

– Vi vill få ett bra genomslag till jubileumsåret 2016. PR-planen är vårt verktyg för att påverka bilden av hembygdsrörelsen. Den började användas våren 2014.

Olov Norin säger att Sveriges Hembygdsförbund har samarbetat med en PR-byrå för att ta fram planen.

– Vi såg vilka ord som förknippas med hembygdsrörelsen. Ord som inte förekommer ofta är miljö, stad, integration och funktionshinder.

Han säger att Sveriges Hembygdsförbund vill fokusera på lokalsamhället. Det skall utvecklas och bli tillgängligt för alla. Förbundet vill också vara aktivt i debatten om landskap och hembygd.

Fisksoppa och promenad

När konferensens föredragshållare har talat klart bjuder Tryserums Hembygdsförening på fisksoppa med flera sorters bröd. Efter måltiden tar deltagarna en promenad längs den krokiga vägen till Tryserums kyrka. Mittemot den ligger hembygdsgården där Sven Bråkenhielm visar besökarna runt.

– Är det någon som vet vad det här är, frågar han och håller upp en plåtbehållare med en slang.

Besökarna ser fundersamma ut och skakar på huvudet.

– Jag har bara varit med om en person som kunde svara på frågan. Det är en plogfuktare, säger Sven Bråkenhielm.

Han berättar att behållaren innehöll vatten som skulle smörja plogens vändskiva så att den gick lättare att dra. Det var mest i hård lerjord som redskapet behövde användas.

I hembygdsföreningens samlingar finns en plogfuktare.

Sven Bråkenhielm organiserade de praktiska detaljerna kring höstkonferensen i Tryserum.

Kyrkoruin

Efter rundvandringen på hembygdsgården promenerar besökarna tillbaka till vandrарhemmet Ekbacken där de får dricka kaffe. Sedan sätter sig Sven Bråkenhielm i sin bil och tar tåten till Västertryserum som ligger några kilometer därifrån. Konferensens deltagare följer efter i en bilaravan. En bit utanför byn skymtar en mur högst upp på en brant kulle.

– Det här är resterna av Tryserums gamla kyrka. Hembygdsföreningen förvärvade den för en symbolisk summa, säger Sven Bråkenhielm.

Han pekar på en sten som ligger intill branten några meter från kyrkomuren. Det är den enda bevarade gravhällen från kyrkogården och är lagd över handelsmannen Abraham Bengtsson som dog omkring 1752. I graven ligger även hustrun Maria Bergh. Den gamla medeltidskyrkan drabbades av ras och bränder vilket fick Gustav Horn att lägga fram planer för en ny kyrka. 1785 stod den färdig och den gamla kyrkan övergavs.

Text och bild: Fredrik Häger

Besökarna radade upp sig längs muren för att lyssna på historien bakom Tryserums gamla kyrka.

Program våren 2015

Torsd 19 febr kl 18.00

Johan Haqvin Wallman – Sveriges första arkeolog
Påvel Nicklasson, docent i arkeologi vid Lunds universitet.

Johan Haqvin Wallman föddes 1792 i Linköping och dog 1853 i Slaka. Han var präst och kulturhistoriker. Efter studier vid Linköpings gymnasium blev han student i Uppsala 1810 och magister 1815. År 1819 och 1820 företog han på kronprins Oscars och Johan Adlerberths bekostnad vetenskapliga resor genom landskapen i Götaland. Han var en flitig samlare av folkvisor och folksånger, men framförallt fornminnesforskare.

Torsd 16 april kl 18.00

Kinesiskt porslin och östgötska kinakontakter under äldre tid
Göte Nilsson Schönborg, arkeolog, fil lic vid Göteborgs Universitet.

Torsd 21 maj kl 18.00

Fynd och folk i Mässingen. Arkeolog Ann-Charlott Feldt, arkeolog, Östergötlands museum, berättar om den arkeologiska undersökningen i kvarteret Mässingen i Norrköping.

Lokal:

Wallenbergsalen, Östergötlands museum.

Entré:

Fri entré för medlemmar, icke medlemmar 50 kronor.

Arrangör:

Östergötlands Fornminnes- och Museiförening, Östergötlands museum och Folkuniversitetet.

Vi ger ut böcker!

Ett axprov ur vår tidigare utgivning:

Brevens Bruks hembygdsförening: Brevens Bruk, bruksliv i järnets tecken
Knutby-Faringe-Bladåker hembygdsförening: Bygden som steg ur havet
Fanthyttans bygdeförening: Fanthytta
Borensbergs hembygdsförening: Från Husbyfjäll till Borensberg
Lima, Rörbäcksnäs och Transtrands hembygdsföreningar: Gränsland
Halsta byalag: Halsta genom tiderna
Föreningen Hårdakvarn: Hårdakvarn
Idre hembygdsförening: Idre bygdebok del 1, 2 och 3
Kvistholmsgruppen: Kvistholmskrönika
Ragnarö byalag: Livet i ragnarö
Norra Vi hembygdsförening: Norra Vi
Norra Vi hembygdsförening: Ydrebo
Torpa hembygdsförening: Om Torpa kyrka
Torpa hembygdsförening: Skrävör och visor
Reftele hembygdsförening: Reftelebygd
Röks hembygdsförening: Röksminnen
Rök-Svanshals byalag: Svanshalsminnen
Stoby historieförbund: Stoby by
Särna fornminnesförening: Särnål

Vi erbjuder Dig eller Din förening:

- ✳ hjälp med allt från manus till färdig bok
- ✳ upplagor från 50 ex och uppåt
- ✳ intressanta priser
- ✳ formgivning
- ✳ tryckning
- ✳ handledning

Kontakta oss så får vi diskutera just din situation!

Upplands-Bro Kulturhistoriska förening: Upplands-Bro från då till nu
Birgitta Olsson: Bondeuppror i Skåne
Johan Birath: Brännvin, vatten och bröd. Del 1 och 2
Johan Birath: Ekeby sockenstämmor 1787-1818
Johan Birath: Mordet i Hycklinge
Johan Birath: Mordet i Ljungstorp
Johan Birath: Mordet i Mjölby
Johan Birath: Mordet vid Stjernesand
Johan Birath: Spöken i Östergötland
Berit och Larseric Fjellman: Dalsland och gränsbygden. Del 1 och 2

Erik Jonsson: De första Ormsjöutvandringarna. Del 1 och 2
Bror Steen: En Parvells minnen från Häggestad Norrgård
Östen Andersson: Fjärdingsman i skärgården
Östen Andersson: Ölskärs
Rune Andersson: Folket på Rygga by
Tony Hagström: Från bondby till municipalsamhälle (Kisa)
Bengt-Arne Bengtsson: Från Östra stambanan till Ostlänken/Götalandsbanan
Anders Ejdervik och Anders Dahlin: Grövelsjöfjällen, gränslösa fjäll
Sten-Olof Ragnar: Gårdar och stugor i Åsbo
Lennart Nilsson: Gårdarna utmed Lagans strand

Sven Thurin: Historien om Myggsjön
Verner Lindblom och Bengt Råslid: Lexikon, Västergötlands tidiga historia
Bo Werkström: Lunds Timmer AB
Per-Anders Lundh: Mellan Liljeholmen och Somvik
Mona Söderbäck: Mitt Odeshög
Bo Jansson: Mjölby industrihistoria
Gudrun F. Brännberg: Målare i Medelpad
Kajsa Karlsson: Människor, mark och skiften i Knipered under 250 år
Anita Kindstrand: Ordstav och talesätt i Unnarvdsbygden
Rosa Lindeberg och Majken Sörman-Olsson: Rosas bok
Torbjörn Ljungqvist: Råfors
Eva Fagerberg: Sänkta Ingrid av Skänninge
Alice Andersson: Skeppsås kyrkogård
Catherine Lagercrantz: Tamms på Österbybruk
Eije Fasth: Tranås hornmusikkår 110 år
Göran Källgård: Vargjakt, emigranter och en drucknad griskulting
Mikael Edberg: Ytterbys gårdar och torp

och många fler ...

Atremi

Axstad Södergård,
0142-171 00

595 94 Mjölby
info@atremi.se

www.atremi.se

I färg-TV:ns barndom

Hur det hela började

I december 1930 visades television första gången för allmänheten. Under åren fram till dess att försökssändningar från Kungliga Tekniska Högskolan startade hösten 1950, kunde allmänheten vid några tillfällen se ”synradio” (SRA/Radiola) och ”levande fjärbild med ljud” (Philips).

KTHs sändningar uppfångades av omkring 300 amatörbyggda mottagare och räckvidden var i bästa fall cirka 5 mil.

År 1954 startade Radiotjänst TV-sändningar i liten skala. Det första programmet var *En skål för televisionen* och med Lennart Hyland som programledare. Den officiella starten ägde sedan rum år 1956. TV-bilden var helt i svartvitt.

Det dröjde bara cirka tio år till dess att färg-TV gjorde sin debut. Officiellt startade därefter färgsändningar 1 april 1970.

Redan 1 april år 1962 kunde dock dåtidens TV-tittare med hjälp av Kjell Stensson pröva på att omvandla den svartvita TV-bilden till färg. Det var i den förträfflige herr Thoréns program *Hänt i veckan* som Stensson med hjälp av sax, tejp och en nylonstrumpa fick svenska fol-

ket att tro på färg-TV. Han förklarade med hjälp av diagram den teoretiska bakgrunden till färg-TV. Med fullt trovärdig min förklarade Stensson sakligt och helt allvarlig för svenska folket att det gick bra att göra färgomvandlingen med en nylonstrumpa.

Kjell Stenssons aprilskämt 1962 är ett av de mest klassiska genom tiderna.

– Det är viktigt att det är finmaskigt det här rastret. Jag har försök med en brynja men då är hålen för stora.

Kjell Stensson lät så övertygande att han uppskattningsvis fick många tiotusentals svenskar att klippa sönder och hänga nylonstrumpor framför den svartvita skärmbilden. Så stor var längtan efter färgsändningar (och detta inte bara 1 april)!

Bengt Björner

Regionförbundet Östsam blir Region Östergötland

I januari 2015 bildas Region Östergötland. Landstinget i Östergötland och Regionförbundet Östsam slås ihop för att ge arbetet med Östergötlands utveckling större kraft. Hälso- och sjukvården fortsätter att drivas som vanligt, men regionen tar även över ansvaret för de regionala utvecklingsfrågorna.

Den nya regionen kommer att ansvara för hälso- och sjukvårdsfrågor, kollektivtrafik samt regional utveckling och tillväxt. Den största förändringen handlar om de regionala utvecklingsfrågorna, som får större kraft genom att kompetens och resurser samlas från två organisationer. Det gör också att möjligheten till samordning blir bättre. I en region blir inflytandet över utvecklingsfrågorna även mer demokratiskt genom direktvalda politiker.

I juni fattade riksdagen det formella beslutet att bilda Region Östergötland. Landstinget, länets kommuner och Regionförbundet har under lång tid arbetat tillsammans för att skapa förutsättningar för att fortsätta utvecklingen i länet. I mars enades parterna om ett samverkansavtal. Avtalet talar om hur utvecklingsarbetet i den nya regionen ska utformas. Nu pågår ett internt arbete med att bestämma hur den nya organisationen ska se ut.

Källa: www.lio.se

Rystad-Östra Harg Hbf fyllde 5 år

Lördagen den 20 september firade vi vårt 5-årsjubileum i Rystad församlingshem.

Efter välkomsthälsning underhöll riksspeleman Arne Blomberg, Törnevalla med lokal folkmusik. Musikterapeut Birgitta Andersson berättade om möten med människor i sitt liv där musikens kraft varit stor. En nyskriven jubileumsvisa av Birgitta Gunnarsson framfördes. Föreningen bjöd på ärtsoppa med tillbehör. Kvällen avslutades med "Spökhistorier vi minns".

Att fira 5 år är kanske inte så "aktningsvärt" kan man tycka om vi jämför oss med alla andra hembygdsföreningar i Östergötland. Vi tycker ändå att vi fått fart på många aktiviteter. Torpgruppens arbete med forskning, utmärkning av torpgrunder och intervjuer är beundrans-

värt. Dessutom har vi tätorterna Tallboda och Ekängen inom vår hembygd, från vilka det är en utmaning att attrahera nyinflyttade. Bjursby bro, som syns på föreningsloggan, sammanbinder våra två socknar med de anrika gårdarna Tuna och Idingstad på varsin sida. Bland våra aktiviteter kan nämnas: byvandringar, berättarkvällar, slättergillen, nationaldagsfirande och samverkan med andra föreningar. Vårt medlemstal är drygt 150 personer.

Text: Britt Madsen. Foto: Magnus Aspenström.

Till minne av Bengt Dolfen

Vi har chockerande hastigt förlorat en vän, en kompis, en styrelsemedlem när vår kassör Bengt hastigt avled den 5 oktober. Efter en promenad drabbades Bengt av en massiv hjärtinfarkt och avled när han satt i sin favoritfåtölj – endast 69 år gammal. Bengt har skött Malexanders Hembygdsförenings ekonomi i över 15 år med stor noggrannhet. Bengt har också varit revisor i Östergötlands Hembygdsförbund.

Bengt har alltid ställt upp, alltid lika positivt, alltid lika kreativt. Bengt har varit en viktig kraft i guideverksamheten de senaste 5 åren. Han har alltid haft full kontroll på inköp och försäljning under våra olika arrangemang på hembygdsgården Södra Sand.

Vi har drabbats av en stor förlust och vi sörjer tillsammans med familjen och en stor vänkrets. Vi är tacksamma för den tid vi haft Bengt som vän och tackar för allt vi upplevt tillsammans!

Malexanders Hembygdsförening

”Annorlunda och njutbar historiebok”

★★★★★★★★

”med boken *Den gamla goda medeltiden* har Jan Westh åstadkommit en bok som är både folkbildande, lättläst och rolig. Njutbar och nyttig läsning för både unga och gamla.

Nov. 2013

Ebbe Schön, docent, folklivsforskare

★★★★★★★★

Boken ”*Den gamla goda medeltiden*” är en härlig historiebok som är både lättläst, överskådlig och intresseväckande. Westh har skrivit sin bok personligt och med glimten i ögat.

Texten är trovärdig och de vackra illustrationerna lyfter fram tidsepoken i ljuset.

Dec 2013

Jan-Öjvind Swan, docent, professor

★★★★★★★★

Inbunden med färgillustrationer ca 155 sidor, pris: 160 kr, frakt 40 kr

För kontakt: jan_westh@hotmail.se

Tel: 0705 14 38 06

★★★★★★★★

Westh har på lite mer än 150 sidor, med fina illustrationer, lyckats skriva en spännande och humoristisk ”korthistoria” om medeltida historiska personligheter. Boken rekommenderas till läsning.

Bo J Theutenberg, professor och ambassadör

★★★★★★★★

”Det är en bok som förmodligen kommer att öka intresset för historia/släktforskning - mycket lättläst med ett inslag av humoristiska och tankvärda kommentarer från författaren.

Kan varmt rekommendera denna bok som belyser äldre tiders aristokrati och dess släktskap på ett enkelt sätt.

Dec 2013

Dennis Karlsson, ordf. Tjörns släktforskare

★★★★★★★★

...”och du – du blir aldrig för gammal för medeltiden”.

B

Posttidning

Avsändare:

Östergötlands Hembygdsförbund
Tellbovägen 14, 585 64 Lingham

Vintersolnedgång i Motala. Foto: Jesper Ström

Redaktionen önskar en God Jul!

